

**ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет психології

Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕАБІЛІТАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітні програми «Реабілітаційна психологія»
Спеціальність 053 Психологія
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від « 29 » серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Реабілітаційна психологія
Освітня програма	Реабілітаційна психологія
Спеціальність	053 «Психологія»
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Курс/семестр	3/6
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24/10 год. Семінарські заняття – 36 /12год. Самостійна робота – 120/158 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/course/view/1162

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Реабілітаційна психологія як навчальна дисципліна – це інтегративна дисципліна, що базується на наукових дослідженнях різних галузей психології, що у своїй основі поєднує механізм знань теоретичного і практичного характеру.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Реабілітаційна психологія» виступають психологічні аспекти процесу відновлення та розвитку порушених функцій внаслідок внутрішніх чи зовнішніх чинників на індивідуально-психологічному, особистісному й соціально-психологічному рівнях. У навчальній дисципліні до розгляду постають основні психологічні аспекти реабілітаційного процесу, психологічна складова ситуацій, в яких людина потребує реабілітації. Багато уваги зосереджено на загальних положеннях, принципах, прийомах та техніках психологічного супроводу у реабілітаційному процесі.

Метою курсу є: ознайомлення студентів з напрямками психологічної реабілітації та особливостями організації психологічної допомоги; з методами і прийомами необхідними для вирішення практичних завдань психологічної реабілітаційної роботи; у сприянні розвитку особистісних та професійних якостей майбутніх практичних психологів, їхньої подальшої самоосвіти.

Цілі курсу полягають у створенні цілісного уявлення у майбутніх фахівців про процес психологічної реабілітації, його етапи, напрями та форми; забезпеченні тісного взаємозв'язку у навчальній діяльності теоретичного та практичного аспектів курсу реабілітаційної психології; сприянні формуванню у студентів навичок надання психологічної реабілітаційної допомоги; розвитку психологічної компетентності у сфері практичної психології.

Компетентності

Студент повинен оволодіти наступними компетентностями:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері психології та професійної підготовки у процесі навчання, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності :

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним, мислити концептуально, системно, самогенно.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності:

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК8. Здатність організувати та здійснювати психологічну реабілітацію, надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, адаптація до нових ситуацій у сфері професійної діяльності.

Програмні результати навчання :

У результаті вивчення дисципліни студент повинен демонструвати наступні результати :

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР15. Вміти розробляти та впроваджувати індивідуальні та групові програми психологічної реабілітації.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.

ПР19. Організувати і проводити реабілітаційно-психологічну роботу в умовах санаторно-курортного оздоровлення.

ПР20. Здійснювати моніторинг та якісну оцінку психологічного супроводу та психореабілітаційних програм.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Загальне поняття про реабілітацію	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.</p> <p>Походження та сутність поняття «реабілітація». Історичні передумови появи та розвиток загальної концепції реабілітації.</p> <p>Основи реабілітації: біологічні, психічні, морально-етичні, науково-медичні соціально-економічні.</p> <p>Реабілітація як система. Принципи реабілітації: організаційні, технологічні та методологічні.</p> <p>Реабілітація як процес. Комплексний та системний характер реабілітаційного процесу. Соціальна сутність реабілітаційного процесу.</p>	<p>Словникова робота до теми.</p> <p>Питання для самоконтролю до теми.</p> <p>Опрацювати запропоновану літературу та систематизувати зміст теми у вигляді конспекту.</p> <p>Створити порівняльну таблицю щодо змісту систем заходів таких видів реабілітації, як нейронреабілітація, психологічна реабілітація, психолого-педагогічна реабілітація, соціальна реабілітація, професійна реабілітація.</p> <p>Ознайомитися із опитувальниками оцінки якості життя. Яке значення для психологічної реабілітації має оцінка якості життя клієнта? (Дайте письмову відповідь).</p> <p>Оцініть якість Вашого життя та задоволеність якістю життя за допомогою: «Опитувальника для оцінки якості життя» та «Опитувальника якості життя». Виявіть ті сфери життєдіяльності, що викликають у Вас найбільший дискомфорт та незадоволення.</p> <p>Тестування: https://d-learn.pro/developer/course/view/1162</p>
2.	Реабілітаційна психологія у структурі психологічної науки і практики	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.</p> <p>ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення</p>	<p>Словникова робота до теми.</p> <p>Питання для самоконтролю до теми.</p> <p>Опрацювати запропоновану літературу та систематизувати у вигляді конспекту за запропонованим планом:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості психотерапії як методу психологічної реабілітації. 2. Особливості психологічного консультування як методу психологічної реабілітації. 3. Особливості психологічної корекції як методу психологічної реабілітації. 4. Характеристика й особли-

		<p>психічного здоров'я та психологічного благополуччя.</p> <p>Предмет, мета і завдання сучасної реабілітаційної психології. Реабілітаційна психологія у системі психологічних наук. Місце психологічної реабілітації серед інших видів психологічної допомоги. Психологічна реабілітація та її складові. Об'єкти, суб'єкти психологічної реабілітації. Методи, засоби, установи психологічної реабілітації. Використання методів психологічної допомоги при реабілітації. Організаційний аспект реабілітаційної психології. Нормативно-правові акти, які регулюють процес психологічної реабілітації</p>	<p>вості використання дебрифінгу як методу психологічної реабілітації. Створити схему дисциплінарних та галузевих зв'язків реабілітаційної психології, як навчально-практичної дисципліни; Здійснити аналіз нормативно-правових актів, які регламентують процес психологічної реабілітації. Тестування: https://d-learn.pro/developer/course/view/1162</p>
3.	<p>Мотиваційний чинник у реабілітаційному процесі</p>	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.</p> <p>Поняття мотивації, принципи та підходи роботи з мотивацією у практичній психології. Мотивація людини до реабілітації. Психічний стан людини, яка потребує реабілітації: діагностика та вибір адекватних засобів реабілітації. Реабілітаційний потенціал. Особливості психологічного мотивування у реабілітаційному процесі: індивідуальний підхід, актуалізація компенсаторних ресурсів, застосування нестандартних інтервенцій та мотивуючих історій.</p>	<p>Словникова робота до теми. Питання для самоконтролю до теми. Виконати запропоновані завдання у письмовій формі: 1. Опишіть психічний стан людини, яка потребує реабілітації, та обґрунтуйте необхідність діагностики і вибору адекватних засобів реабілітації. 2. Встановіть роль емпатії та дистанціювання у процесі реабілітації. 3. Опишіть особливості мотивування різних груп клієнтів до реабілітації. Ознайомитися із методикою «Реабілітаційний потенціал особистості» (автори Ю. Кулагіної та Л. В. Сенкевич) та із психотехнікою з когнітивної психотерапії «Позитивний шаблон», що призначена для точної та чіткої проробки цілей і послідовності кроків її досягнення та виконати (на власному прикладі). Обміркувати та презентувати пропозиції щодо методів мотивації осіб, яким необхідна реабілітація, у відвідуванні груп підтримки та груп взаємодопомоги. Тестування: https://d-</p>

			learn.pro/developer/course/view/1162
4.	Стадії реабілітаційного процесу	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.</p> <p>ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.</p> <p>Стадії відновлення. Характеристика стадій відновлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - терапевтичне завдання на всіх стадіях відновлення; - особливості часової орієнтації на різних стадіях відновлення, - фокус допомоги на стадіях відновлення, - склад, рамки та згуртованість групи на різних стадіях відновлення, - характеристика терпимості до конфліктів на різних стадіях відновлення, - часові обмеження стадій відновлення, - особливості структури групи на стадіях відновлення. <p>Критерії подолання травми.</p>	<p>Словникова робота до теми.</p> <p>Питання для самоконтролю до теми.</p> <p>Опрацювати запропоновану літературу та систематизувати у вигляді конспекту: https://www.academia.edu/42927912/Реабілітаційні_технології_відновлення_психологічного_здоров'я_особистості_в_умовах_тривалої_травматизації.</p> <p>Створити таблицю характеристики стадій відновлення.</p> <p>Тестування:</p> <p>https://d-learn.pro/developer/course/view/1162</p>
5.	Особливості побудови реабілітаційної програми	<p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.</p> <p>ПР19. Організувати і проводити реабілітаційно-психологічну роботу в умовах санаторно-курортного оздоровлення.</p> <p>ПР20. Здійснювати моніторинг та якісну оцінку психологічного супроводу та психореабілітаційних програм.</p>	<p>Словникова робота до теми.</p> <p>Питання для самоконтролю до теми.</p> <p>Опрацювати запропоновану літературу щодо використання МКФ у формулюванні реабілітаційного діагнозу у інтернет-середовищі за покликанням: https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/30000/1/Лекція%201_МКФ.pdf.</p> <p>та систематизувати матеріал у вигляді конспекту.</p> <p>Тестування:</p> <p>https://d-learn.pro/developer/course/view/1162</p>

		<p>Реабілітаційний процес та його фази. Основні принципи виконання програми реабілітації та етапи визначення реабілітаційної програми (проведення реабілітаційно-експертної діагностики; використання МКФ у формулюванні реабілітаційного діагнозу; передбачення реабілітаційного прогнозу; визначення заходів, технічних засобів реабілітації та послуг). Вікові особливості та їх врахування при плануванні реабілітаційного процесу. Види реабілітаційних програм та умови їх проведення.</p>	
6.	Психологічний інструментарій реабілітаційного процесу	<p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.</p> <p>ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>Психодіагностичні інструменти для проведення скринінгу і психологічної діагностики постраждалих від психотравматичних ситуацій.</p> <p>Базові принципи психодіагностики постраждалих осіб (безпеки, зацікавленості, мінімізації травми, відповідальності, конфіденційності, професіоналізму та професійної відповідальності, достатнього мінімуму, чіткого розуміння меж професійної компетентності). Класифікація психологічних методик, що застосовуються у реабілітології.</p>	<p>Словникова робота до теми. Питання для самоконтролю до теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть основні принципи психодіагностики постраждалих осіб. 2. Що таке скринінгове дослідження? 3. Перелічіть та схарактеризуйте методики, які можуть бути застосовані в психодіагностиці осіб, що пережили травматичну подію. 4. У чому особливості посткризової психологічної діагностики дітей різних вікових категорій? <p>Виконати домашнє завдання: Які б проєктивні методики ви включили до психодіагностичних засобів дослідження постраждалих осіб? Обґрунтуйте свій вибір. На прикладі однієї особи, засобами порівняльної таблиці, продемонструйте результати обстеження особи емпіричними та проєктивними методиками. Зробіть висновок. Тестування: https://d-learn.pro/developer/course/view/1162</p>
7.	Особливості психологічної реабілітації осіб з обмеженими можливостями	<p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи</p>	<p>Словникова робота до теми. Питання для самоконтролю до теми. Здійснити добір літератури та аналіз методики психологічного супроводу, які вико-</p>

		<p>вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.</p> <p>ПР15. Вміти розробляти та впроваджувати індивідуальні та групові програми психологічної реабілітації.</p> <p>Загальні та специфічні аспекти реабілітації людини з обмеженими можливостями. Основні завдання психологічної реабілітації людей з обмеженими можливостями. Вплив соціально-психологічних факторів на ефективність реабілітації людей з обмеженими можливостями. Психологічна допомога родинам з дитиною, яка має особливі потреби.</p>	<p>ристовуються в психолого-педагогічній реабілітації дітей-інвалідів (на прикладі досвіду роботи реабілітаційних центрів). Зробити повідомлення у групі.</p> <p>Описати особливості організації терапевтичного середовища на основі запропонованої літератури: https://d-learn.pro/developer/course/view/1162</p> <p>Тестування: https://d-learn.pro/developer/course/view/1162</p>
8.	Психотравмівні і кризові ситуації в реабілітаційній психології	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.</p> <p>ПР15. Вміти розробляти та впроваджувати індивідуальні та групові програми психологічної реабілітації.</p> <p>ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.</p> <p>Поняття «психотравма». Психотравма як стан, і як ситуація чи подія. Типи травмівних подій. Кризи життєвих втрат. Кризовий стан та його характерні ознаки. Ендогенні кризові стани та їх психологічний супровід. Зміст, форми і методи психосоціальної допомоги дорослим і дітям у різноманітних життєвих кризових ситуаціях. Основні стратегії антикризової допомоги. Напрямки реабілітаційних програм. Травми пережитого насильства. Зміст та сутність реабілітації з жертвами насилля та</p>	<p>Словникова робота до теми. Питання для самоконтролю до теми.</p> <p>Визначити коло актуальних проблем з питань психологічної реабілітації жертв насилля на основі розглянутих програм кількох науково-практичних конференцій, що відбулися за останні роки.</p> <p>Розробити проект міні-брошури для батьків травмованих дітей «Психологічна допомога в кризовій (надзвичайній) ситуації».</p> <p>Здійснити добір психотерапевтичних метафори, що дозволять мінімізувати психотравму з приводу втрати близької людини у дітей різних вікових категорій.</p> <p>Ознайомитися із вправою «Безпечне місце» для обговорення отриманого досвіду в результаті її виконання.</p> <p>Тестування: https://d-learn.pro/developer/course/view/1162</p>

		причин, що зумовлюють її необхідність.	
9.	Реабілітаційна психологія залежностей	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.</p> <p>ПР15. Вміти розробляти та впроваджувати індивідуальні та групові програми психологічної реабілітації.</p> <p>ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.</p> <p>Види патологічних залежностей (адикцій). Критерії, психологічні ознаки та чинники формування патологічної залежності. Стадії формування й розвитку залежностей. Підходи, напрямки та принципи реабілітації осіб з патологічними залежностями.</p>	<p>Словникова робота до теми. Питання для самоконтролю до теми.</p> <p>Опрацювати запропоновану літературу та систематизувати у вигляді конспекту:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль психолога в структурі реабілітації нарко- та алкозалежних. 2. Психотерапевтичні моделі реабілітації нарко- та алкозалежних. 3. Особливості роботи психолога з неповнолітніми нарко- та алкозалежними і їх сім'ями. <p>Ознайомитися з моделлю соціально-психологічної реабілітації залежностей центру «Принцип +» (м. Івано-Франківськ). Порівняйте особливості його роботи з програмами роботи інших реабілітаційних центрів.</p> <p>Виявити перспективні підходи до реабілітації осіб, залежних від психоактивних речовин, які широко використовуються в зарубіжній практиці (покликання на джерела: Режим доступу: http://habitus.od.ua/journals/2020/20-2020/30.pdf; file:///D:/Downloads/1505-Текст%20статті-3018-1-10-20221121.pdf)</p> <p>Віднайти приклади сучасної професійної реабілітаційної програми в роботі з алкозалежними.</p> <p>Тестування: https://d-learn.pro/developer/course/view/1162</p>
10	Психологічна допомога постраждалим внаслідок психотравмівних подій	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.</p>	<p>Підготувати: термінологічний словник до теми та контрольні питання до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чи потрібно, надаючи психологічну допомогу вимушеним переселенцям, враховувати їхні національні та релігійні особливості? Відповідь обґрунтуйте. 2. Які, на вашу думку, слід проводити інформаційні

		<p>ПР15. Вміти розробляти та впроваджувати індивідуальні та групові програми психологічної реабілітації.</p> <p>ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.</p> <p>Специфіка потреб внутрішньо переміщених осіб. Методи та техніки психологічної допомоги у роботі з внутрішньо переміщеними особами. Психологічна допомога дітям із травмивним досвідом. Соціально-психологічна допомога особам, що пережили полон та тортури. Організація соціально-психологічної допомоги, основні завдання, принципи та складові комплексної реабілітації.</p>	<p>заходи з місцевим населенням, у районах найбільшого поселення вимушених переселенців.</p> <p>3. Загальні принципи допомоги вимушеним переселенцям та біженцям.</p> <p>4. Які підходи та методики допомагають активізувати психологічні ресурси переселенця?</p> <p>5. Що таке ресурсна карта і як вона використовується в наданні психологічної допомоги вимушено переселеним особам?</p> <p>6. Які підходи та методи роботи можуть застосовуватися при роботі з переселенцями?</p> <p>7. Які психологічні резерви полоненого у переживанні ним кризи позбавлення волі?</p> <p>8. Знайдіть та прочитайте два художні твори про події різних епох, де описується жертва катування чи полону. Що об'єднує героїв різних творів та епох, що спільного у переживанні ними полону?</p> <p>9. Назвіть психологічні наслідки тортур для особи, що потрапила у полон.</p> <p>10. Перерахуйте положення інструкції щодо реагування на зникнення близької людини.</p> <p>11. Назвіть етапи алгоритму надання допомоги людині, що пережила полон.</p> <p>12. Які особливості допомоги членам родини людини, яка пережила полон?</p> <p>Розв'язання ситуаційних задач.</p> <p>Тестування: https://d-learn.pro/developer/course/view/1162</p>
11	Психологічна реабілітація військовослужбовців	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та</p>	<p>Підготувати термінологічний словник до теми.</p> <p>Опрацювати запропоновану літературу та систематизувати матеріал у вигляді конспекту за запропонованим планом:</p> <p>1. Сутність і зміст бойового стресу та обґрунтування</p>

		<p>аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.</p> <p>ПР15. Вміти розробляти та впроваджувати індивідуальні та групові програми психологічної реабілітації.</p> <p>ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.</p> <p>Завдання, форми та основні етапи організації системи психологічної реабілітації військовослужбовців.</p> <p>Психопрофілактична робота з військовослужбовцями зі складу групи посиленої психологічної уваги.</p> <p>Медико-психологічна реабілітація військовослужбовців з ПТСР та її методи.</p> <p>Технології подолання відчуження в учасників бойових дій. Психологічна допомога родинам військовослужбовців.</p>	<p>потреби стресостійкої поведінки.</p> <p>2. Теоретико-методологічні засади використання арт-терапії для реабілітації військовослужбовців-учасників бойових дій.</p> <p>3. Потенціал ігрових технологій у реабілітаційній діяльності особового складу ЗСУ.</p> <p>4. Перспективи застосування тренінгової технології у реабілітації військовослужбовців ЗСУ, що були задіяні у військових діях.</p> <p>5. Можливості сімейної терапії у процесі здійснення комплексної реабілітації сімей військовослужбовців-учасників бойових дій.</p> <p>Ознайомитися із методичними вказівками психологам, які залучені до психологічної роботи з військовослужбовцями на етапі відновлення (джерело: Кокун О.М., Агаєв Н.А., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Остапчук В.В. Психологічна робота з військовослужбовцями – учасниками АТО на етапі відновлення: Методичний посібник. Київ: НДЦ ГП ЗСУ, 2017. С.44)</p> <p>Тестування: https://d-learn.pro/developer/course/view/1162</p>
12	Профілактики та подолання наслідків професійного вигорання.	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.</p> <p>ПР15. Вміти розробляти та впроваджувати індивідуальні та групові програми психологічної реабілітації.</p> <p>ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення</p>	<p>Підготувати термінологічний словник до теми.</p> <p>Опрацювати запропоновану літературу та систематизуйте прочитане у вигляді конспекту за запропонованим планом:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про професійне вигорання та вторинну травматизацію. 2. Вигорання та здоров'я особистості. 3. Ресурси стресостійкості та подолання вигорання. Особистісні та соціальні ресурси подолання вигорання. <p>Виконати вправи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Потреби фахівця, що допомагає».

		<p>психічного здоров'я та психологічного благополуччя.</p> <p>Причини виникнення, характер розгортання та симптоматика вторинної травматизації фахівців. Особливості психологічної профілактики професійного вигорання. Рівні розгортання психологічної профілактики професійного вигорання та ресурси професіонала.</p>	<p>Дайте письмові відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Які з потреб задоволені на даний момент вашого життя достатньою мірою? - Які задоволені ще не повністю чи не задоволені взагалі? - Що можна зробити в даній ситуації, щоб задовольнити ці потреби? <p>2.«Підкріплююче та обмежуюче повідомлення про проблему».</p> <p>Подумайте про певну проблему, що пов'язана з професійною діяльністю. Визначте обмежуючі повідомлення, що пов'язані з нею (наприклад, «Не думай!», «Не сердься!», «Не виявляй ініціативу!»). Протиставте їм підкріплюючі, тобто, позитивні твердження про самого себе; здорові твердження, які ми мало чули в дитинстві (наприклад, «Живи!», «Досліджуй світ!», «Підкріплюй свої почуття!»).</p> <p>3.«Колесо особистісного благополуччя».</p> <p>На основі зроблених висновків, означте власні «рецепти» покращення емоційного стану у складних для Вас ситуаціях та створіть «Банк психологічних ресурсів фахівця, що допомагає».</p>
--	--	--	--

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарсько-практичне заняття (усні відповіді, тестовий контроль)	30
Самостійна робота (КСР)	5
ІНДЗ	5
Контрольна робота	10
Максимальна кількість балів (Екзамен)	50
Загальна кількість балів	100

5.Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Всього
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Сем. заняття		5		5		5		5		5		5						30
С. Р. (КСР)																5		5
К. Р.															10			10
ІНДЗ													5					5
Екзамен																	50	50
Всього за тиждень	-	5	-	5	-	5	-	5	-	5	-	5	5	5	10	5	50	100

6.Ресурсне забезпечення

Рекомендована література до курсу:

1. Бойко Г. М. Реабілітаційна психологія: посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. Полтава: АСМІ, 2010. 240 с.
2. Бочелюк В.Й. Психологія людини з обмеженими можливостями: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 264 с.
3. Гридковець Л. М., Вашека Т. В. Психологічне консультування. Посібник. Київ: Літера, 2015. 207 с.
4. Гридковець Л. М. Реабілітаційна психологія: навчальний посібник. Київ: КІБіТ, 2015. 42 с.
5. Діагностика, терапія та профілактика медико-психологічних наслідків бойових дій в сучасних умовах: методичні рекомендації. Київ; Харків : ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України», 2014.
6. Дуб Віра. Реабілітаційна психологія: методичні матеріали до семінарських занять [для студентів ВНЗ]. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2017. 92 с.
7. Кошова І. В. Основи психологічної реабілітації: практикум. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 89 с.
8. Оверчук В. А. Реабілітаційна психологія: навчальний посібник для студентів ВНЗ. Вінниця: Міленіум, 2007. 295 с.
9. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1. Київ, 2018. 208 с.
10. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. Київ, 2018. 240 с.
11. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 3. Київ, 2018. 236 с.
12. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: методичний посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос, Л. І. Литвиненко, Л. Г. Царенко; за ред. З. Г. Кісарчук. Київ: ТОВ «Видавництво «Логос». 2015. 207 с.
13. Психологічна допомога вимушеним переселенцям: Методичні рекомендації// Національний університет цивільного захисту України. URL: rda.hm.ua/files/4136_9730.doc
14. Романовська Л. І., Джигун Л. М., Синюк Н. В. Теорія та практика реабілітаційної роботи: навч. посібник. Хмельницький: ХНУ, 2009. 222 с.
15. Синдром «професійного вигорання» та професійна кар'єра працівників освітніх

організацій: гендерні аспекти : навчальний посібник для вузів та інститутів післядипломної освіти / Наук. ред. С. Д. Максименко, Л. М. Карамушка, Т. В. Зайчикова. Київ: Міленіум, 2004. 258 с.

16. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій: практичний посібник / за наук. ред. Т. М. Титаренко / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.
17. Тохтамиш О. М. Реабілітаційна психологія : навч.-метод. посіб. Вінниця : Віндрук, 2014. 100 с.
18. Туриніна О. Л. Психологія травмуючих ситуацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 160 с.
19. Способи підвищення соціально-адаптивних можливостей людини в умовах переживання наслідків травматичних подій [Текст]: метод. Рекомендації за наук. ред. Т.М.Титаренко. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2017. 80 с.

Інформативне та методичне забезпечення

Основні нормативні акти:

1. Про соціальні послуги (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 45, ст.358) (із змінами 2004-2017 р (Закон визначає основні організаційні та правові засади надання соціальних послуг особам, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги).
2. Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні (Назва Закону зі змінами, внесеними згідно із Законом № 2249-VIII (2249-19) від 19.12.2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-1-5>
3. Закон України Про освіту (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
4. Про психіатричну допомогу (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 19, ст.143) (Із змінами, 2013с. 2018 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/1489-14>
5. Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2011-12>
6. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 5, ст.35). URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/2229-19#n231>
7. Про затвердження Положення про центр розвитку дитини/ Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 05.10.2009 № 1124 URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/1124-2009-%D0%BF>
8. Про внесення змін до Типового положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей/ Постанова Кабінету Міністрів України від 21. 11. 2012 № 1128. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1128-2012-%D0%BF>
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 року № 528 «Про затвердження Порядку виплати грошової компенсації вартості проїзду учасників антитерористичної операції та постраждалих учасників Революції Гідності до суб'єктів надання послуг для проходження психологічної реабілітації та назад». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/528-2016-п>
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 року № 497 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів із психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції та постраждалих учасників Революції Гідності». URL: <https://zakon.rada.ROV.ua/go/497-2Q17-n>
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1057 «Про затвердження Порядку проведення психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції та постраждалих учасників Революції Гідності». URL: <https://zakon.rada.Rov.ua/laws/show/1057-2017-n>

12. Про затвердження Державної цільової програми з фізичної, медичної, психологічної реабілітації і соціальної та професійної реадаптації учасників антитерористичної операції та осіб, які брали участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, на період до 2022 року / Постанова Кабінету Міністрів України; Програма, Паспорт, Заходи від 05.12.2018 № 1021. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/l1021-2018-%D0%BF>
13. Про затвердження Типового положення про мобільну бригаду соціальнопсихологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі. Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 22.08.2018 № 654. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/654-2018-%D0%BF>
14. Про схвалення Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року Розпорядження Кабінету Міністрів України; Концепція від 27.12.2017 № 101 8-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/l1018-2017-%P1%80>
15. Про схвалення Концепції Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2023 року / Розпорядження Кабінету Міністрів України; Концепція від 10.10.2018 № 728-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/728-2018-%D1%80>
16. Про внесення змін до Положення про психологічну службу системи освіти України/ МОН України; Наказ, Положення, Нормативи від 02.07.2009 № 616. Зареєстровано: Мін'юст України від 23.07.2009 № 687/16703. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0687-09>
17. Про затвердження Переліку соціальних послуг, що надаються особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати / Мінсоцполітики України; наказ, Перелік від 03.09.2012 № 537. Зареєстровано: Мін'юст України від 19.09.2012 № 1614/21926 (з доповненнями 2017 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1614-12>
18. Про організацію соціально-виховної та психологічної роботи із засудженими / Наказ Міністерства юстиції України; Положення, Форма типового документа, Журнал від 04.11.2013 № 2300/5. Зареєстровано: Мін'юст України від 04.11.2013 № 1863/24395 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/zl1863-13>
19. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо проведення супервізії у соціальних службах / Міністерство соціальної політики України. Наказ від 5 січня 2015 року N 5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/Ro/v0005739-15>
20. Про затвердження Державного стандарту соціальної адаптації/ Мінсоцполітики України; Наказ, Стандарт, Картка, Форма типового документа, План, Заходи від 18.05.2015 № 514. Зареєстровано: Мін'юст України від 05.06.2015 № 665/27110 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0665-15-14>
21. Про затвердження Положення про службу військового духовенства (капеланську службу) у Національній гвардії України / МВС України; Наказ, Положення від 24.03.2016 № 205. Зареєстровано: Мін'юст України від 14.04.2016 № 557/28687 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0557-16>
22. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання / Мінсоцполітики України; Наказ, Стандарт, Журнал, Форма типового документа, Акт від 01.07.2016 № 716. Зареєстровано: Мін'юст України від 20.07.2016 № 990/29120 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0990-16>
23. Про затвердження Інструкції про організацію санаторно-курортного лікування, медичної та медико-психологічної реабілітації у Збройних Силах України / Міноборони України; Наказ, Інструкція від 04.11.2016 № 591. Зареєстровано: Мін'юст України від 28.11.2016 № 1538/29668 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1538-16>
24. Про затвердження Змін до Переліку соціальних послуг, що надаються особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати/

Мінсоцполітики України. Наказ від 14.04.2017 № 626. Зареєстровано: Мін'юст України від 15.05.2017 № 615/3043 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0615-17>

25. Про затвердження Стандарту психологічної діагностики та форм документів з організації психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції та постраждалих учасників Революції Гідності / Наказ Міністерства соціальної політики від 01.06.2018 № 810. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0723-18>

26. Про встановлення граничної вартості послуг із психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції та постраждалих учасників Революції Гідності у 2018 році / Наказ Міністерства соціальної політики від 26.04.2018 № 591. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0558-18>

27. Про затвердження Вимог до суб'єктів надання послуг із психологічної реабілітації та форми акта наданих послуг із психологічної реабілітації за рахунок бюджетних коштів / Наказ Міністерства соціальної політики від 27.04.2018 № 597. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0554-18>

28. Про затвердження примірного договору про надання послуг із психологічної реабілітації / Наказ Міністерства соціальної політики від 27.04.2018 № 598. URL: <https://legall00.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/psycholog-reabilit.pdf>

29. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я: МКФ, 2001 [Електронний ресурс].

Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій.
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни.
3. Підручники, навчальні посібники, довідники тощо.
4. Електронні варіанти тестів для проміжного/підсумкового контролю знань.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра загальної та клінічної психології м. Івано-Франківськ, вул. Т.Шевченка, 57 каб. 501 тел. (0342) 59-60-66 kzep@pnu.edu.ua
Викладач	к.п.н., доц. Іванцев Наталія Ігорівна
Контактна інформація викладача	+380660602572 nataliya.ivantsev@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Вступаючи на цей курс, студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника Положення 1 https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf?fbclid=IwAR2OZ7ieedYbWar3YLAu5arEPfHIWJvA8ahWm pLODcN6M2XRt7GPFip0uT8 Положення 2 https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Кодекс.FR12.pdf
--------------------------	--

<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Відвідування лекцій та семінарсько-практичних занять з курсу є обов'язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв'язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформувати систему знань та ґрунтовно підготуватись до заліку/іспиту.</p> <p>Відтермінування здачі завдань самостійної роботи, індивідуального завдання, семінарсько-практичних занять у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомої для студента причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації (довідки і т.д.)</p> <p>За умови відсутності студента на заняттях або ж невчасного виконання завдань студенту пропонується у визначений викладачем день і час (відповідно до розкладу) відпрацювати пропущені заняття.</p> <p>Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.</p> <p>Студенти, які вивчають дисципліну «Реабілітаційна психологія» зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт, а саме : усно перездати пропущену тему, виконати завдання до семінарсько-практичних занять, самостійну роботу, законспектувати вказану літературу, виконання тестових завдань (на платформі дистанційного навчання) та індивідуального завдання.</p> <p>Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, виконують всі завдання згідно вимог.</p>
<p>Виконання завдань пізніше встановленого терміну</p>	<p>Роботи повинні бути виконані й представлені студентом у встановлений час консультацій, при цьому не пізніше ніж за 1 тиждень до завершення вивчення навчального курсу групою. Ті, хто не виконали тести, практичні завдання, завдання самостійної роботи вчасно, повинні їх виконати, однак оцінка при цьому буде знижена відповідно до розроблених критеріїв.</p> <p>У випадку незадовільного виконання завдань, виявів недобропорядної поведінки, академічної недоброчесності (списування), викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи, а пред'явлені студентом завдання не зараховуються.</p>
<p>Невідповідна поведінка під час занять</p>	<p>Неприйнятним для студентів Університету є: порушення норм моралі, що включає негідну поведінку; запізнення або пропуски навчальних занять чи без поважної на то причини; вчинення дій, що перешкоджають здійсненню навчального процесу; порушення академічної доброчесності; недопустимо користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача).</p>
<p>Додаткові бали</p>	<p>При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання або додаткових завдань у тестовій формі.</p>
<p>Неформальна освіта</p>	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти здійснюється згідно Положення https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf</p>

Викладач _____

Іванцев Н.І.

